

KURIKULUM G – Podpora plošného zavádění školních vzdělávacích programů na gymnáziích

Anotace

Kurikulum G je navržen jako individuální národní projekt v délce trvání 4 let (2008-2012). Projekt přímo navazuje na systémový projekt Pilot G, který se soustředil na podporu gymnáziím při tvorbě a zavádění školních vzdělávacích programů (ŠVP).

Kurikulum G je založeno na spolupráci s vybranými pilotními gymnázii z celé ČR, které začaly s tvorbou ŠVP a výukou podle nich o něco dříve než ostatní gymnázia, a proto mohou předávat své zkušenosti a metodické návody ostatním. Tento model se velmi osvědčil již v projektu Pilot G a ukazuje se, že zapojení učitelů z praxe do metodické pomoci vede k lepšímu přijímání celé reformy a k efektivnější práci škol.

Projekt Kurikulum G sleduje 4 hlavní cíle:

1. Dokončit ověřování celého čtyřletého cyklu vzdělávání podle ŠVP na vybraných školách.
2. Předat gymnáziím osvědčené postupy spojené s výukou podle ŠVP, které by mohly ve svých ŠVP využít i jiné školy a tím zkvalitnit vzdělávání žáků.
3. Poskytovat gymnáziím konzultační a metodickou podporu k tvorbě ŠVP a výuce podle něj pomocí zkušených koordinátorů z pilotních škol.
4. Proškolit lektory z řad učitelů z pilotních škol, kteří budou pro vzdělávací instituce zapojené do projektu Podpora zajišťovat vzdělávání učitelů v jejich oborech.

Kurikulum G reaguje mimo jiné na poptávku škol, které kladně hodnotí metodickou pomoc poskytovanou v rámci projektu Pilot G a očekávají její pokračování.

1. Název projektu

KURIKULUM G – Podpora plošného zavádění školních vzdělávacích programů na gymnáziích

2. Typ projektu

Individuální národní

3. Zdůvodnění projektu

Zavádění školních vzdělávacích programů (ŠVP) na gymnáziích vyžaduje po učitelích nové dovednosti, na které musí být systematicky připravováni. Ze zkušeností dlouhodobé práce s gymnázií se ukazuje, že proces zavádění ŠVP bude úspěšný, pokud školy dostanou odpovídající metodické vedení a poradenství, které bude mít vliv i na jejich motivovanost. V tuto chvíli jsou již k dispozici také zkušenosti škol, které se školními vzdělávacími programy pilotně pracují, a tudíž mohou kvalitně metodicky pomáhat ostatním školám. Zkušenosti pilotních škol je dobré využít a předat co největšímu počtu učitelů a škol.

Z těchto důvodů se projekt Kurikulum G zaměřuje na šíření zkušeností pilotních i některých dalších gymnázií s tvorbou ŠVP a výukou podle něj na ostatní gymnázia v ČR, ale i mezi rodiče, zaměstnavatele, VŠ aj. a na metodickou pomoc koordinátorům, kteří na školách vedou přípravu a realizaci ŠVP. Gymnáziím tyto zkušenosti a podpora umožní lépe přijmout celou reformu a inspirovat se postupy, které se ukázaly jako funkční a efektivní. Tento model se již osvědčil v projektu Pilot G – zpětná vazba z gymnázií jasně nasvědčuje tomu, že zkušenosti předávané učiteli z pilotních škol jsou lépe přijímány odbornou i laickou veřejností a zvyšují jejich motivaci k realizaci reformy. Do projektu bude zapojeno 25 gymnázií z celé ČR.

Projekt počítá s provázaností s projektem PODPORA, který bude zajišťovat DVPP, prostřednictvím vyškolení garantů a lektorů.

4. Podporovaná aktivita, ke které se projekt vztahuje včetně označení prioritní osy a příslušné oblasti podpory

Prioritní osa 4 Systémový rámec celoživotního učení

Oblast podpory 4.1 Systémový rámec počátečního vzdělávání

Podporované aktivity

- Vytváření a ověřování ŠVP na pilotních školách včetně zpracování výsledků a jejich komplexní využití; metodická, osvětová a informační podpora kurikulární reformy.
- Informování široké veřejnosti o úloze a cílech kurikulární reformy.

5. Cíle projektu

- Ověřit způsoby zavádění ŠVP na gymnáziích
- Vyhledat příklady dobré praxe využitelné při dopracování, inovaci a realizaci ŠVP na školách
- Poskytovat metodickou pomoc koordinátorům a učitelům škol při tvorbě a zavádění ŠVP v krajích
- Vyškolit guaranty a lektory pro DVPP (návaznost na projekt PODPORA)

6. Cílová skupina

Pracovníci škol a školských zařízení – učitelé gymnázií, koordinátoři ŠVP na gymnáziích
Druhotná cílová skupina – žáci gymnázií (výsledky a výstupy projektu přímo ovlivní žáky na školách)

7. Výsledky a výstupy projektu a přidaná hodnota

Výsledky a výstupy

- Monitorovací zprávy z realizace ŠVP
- Závěrečná zpráva hodnotící celé ověření ŠVP na gymnáziích a obsahující doporučení pro ostatní gymnázia
- Příručka příkladů dobré praxe zaměřená na efektivní postupy a metody využitelné při dopracování, inovaci a realizaci ŠVP
- Multimediální DVD obsahující elektronickou verzi příručky PDP, doplněné filmovými ukázkami z realizace PDP na školách
- Příručka s příklady dobré praxe ze zahraničí
- Vyškolení garanti a lektori pro DVPP (66 osob)

Přidaná hodnota projektu

Školský zákon zavazuje všechny školy k tvorbě školních vzdělávacích programů podle RVP. Z dlouhodobé práce s gymnázií i z vyhodnocení situace na gymnáziích v rámci projektu Pilot G vyplývá, že koordinátoři a učitelé gymnázií nejsou na tuto práci metodicky připraveni, a v důsledku toho jsou také pro tuto práci velmi demotivováni. Výsledkem pak bývají nekvalitně zpracované ŠVP, což vede k tomu, že na školách nedochází k žádoucím změnám.

Projekt gymnáziím zajistí příslušnou metodickou podporu, pomocí které koordinátoři a učitelé gymnázií získají vhodné znalosti a dovednosti pro přípravu ŠVP a především motivaci a inspiraci k společnému plánování vzdělávání na školách. Takovou plošnou metodickou podporu je možné poskytovat pouze za předpokladu, že budou využity zkušenosti těch škol, které jsou v přípravě a realizaci ŠVP napřed, s čímž se v projektu počítá.

Ze zkušeností z projektů Pilot (Z, S a G) lze konstatovat, že získání takových znalostí a dovedností vede u koordinátorů a učitelů jednoznačně k odbourání negativních postojů k reformě vzdělávání a k přijetí žádoucích změn. Motivovanost koordinátorů a učitelů zase zpětně působí na jejich větší zájem o další vzdělávání. Pokud jsou do předávání zkušeností gymnáziím zapojeni praktici ze škol, buduje se motivovanost koordinátorů a učitelů snáze.

A v neposlední řadě budou v rámci projektu vyškoleni lektori, kteří budou schopni předávat nové metody a didaktické přístupy v souvislosti s RVP a klíčovými kompetencemi učitelům jednotlivých předmětů. Vyškolením tým kvalifikovaných lektorů je možné pouze za předpokladu, že se jimi stanou učitelé, kteří již mají sami zkušenost s tvorbou ŠVP i s výukou podle něj. Tento požadavek splňují učitelé z pilotních škol z projektu Pilot G. Projekt Kurikulum G by využil takto připravených učitelů jako potenciálních lektorů.

Přidanou hodnotu projektu zjednodušeně zachycuje přiložené schéma (příloha 1).

8. Udržitelnost projektu

Příručka příkladů dobré praxe (s multimediálním DVD) bude zdarma distribuována na všechna gymnázia v ČR.

Tato příručka bude sloužit jako inspirace pro nepilotní gymnázia a k obohacení celkového stylu práce na školách i po ukončení projektu.

Metodická podpora ředitelům a koordinátorům při tvorbě a zavádění ŠVP, která bude během projektu poskytována prostřednictvím pilotních škol bude během projektu i po jeho ukončení probíhat pomocí webového prostředí na existujících stránkách projektu www.pilotg-gp.cz formou internetové komunity pro koordinátory (správa webu přejde do standardní činnosti OPŘO). Zkušenosti, které koordinátoři a ředitelé nepilotních škol získají od pilotních gymnázií, budou využívat ve své praxi i po ukončení projektu.

9. Náklady na projekt

Celkové náklady na projekt: 60 mil. Kč

10. Klíčové aktivity projektu

1. Sledování realizace ŠVP na pilotních gymnáziích

1.1 Podpora pilotních škol při ověřování pilotních ŠVP, sledování realizace pilotních ŠVP až do maturit, sběr informací z ověřování ŠVP, sledování inovace ŠVP, poskytování konzultací k realizaci ŠVP, sledování prvních dopadů kurikulární reformy.

Jde o návaznost na systémový projekt Pilot G (2004-2008), v němž 16 pilotních gymnázií vyučovalo v 1. a 2. ročnících podle svých ŠVP. Vzhledem k tomu, že období ověřování bylo pouze dvouleté, je vhodné na ně navázat ve 3. a 4. ročnících těchto gymnázií, a tak ověřit celý čtyřletý cyklus vzdělávání podle ŠVP. Pilotní ověřování výuky podle ŠVP bude zaměřeno především na analýzu a vyhodnocení celého vzdělávacího cyklu podle ŠVP a následnou případnou úpravu RVP a Manuálu. Ředitelům škol a koordinátorům ŠVP budou poskytovány metodické konzultace, proběhnou koordinační celodenní semináře ředitelů a koordinátorů pilotních škol, kde dojde k výměně a zhodnocení dosavadních zkušeností.

Zahájení: 2008

Ukončení: 2010

Náklady: 3 mil. Kč

2. Metodická podpora tvorby a realizace ŠVP

2.1 Vyhledávání příkladů dobré praxe

Původní vzorek škol (16) bude rozšířen o další gymnázia, která si postupně vytvořila také velmi zajímavé know-how v různých oblastech a bylo by dobré, aby jejich zkušenosti mohly využít i ostatní.

Příklady dobré praxe by byly zaměřeny na přípravu žáků na terciérní vzdělávání a na vstup na pracovní trh. Rámcový vzdělávací program, podle kterého gymnázia vytvořila své ŠVP, umožňuje, aby školy výrazně diferencovaly vzdělávání v posledních dvou ročnících a nabídly tak svým žákům různé profílance podle jejich

zájmu a potřeb. Cílem této aktivity je najít ve vzdělávání těchto škol funkční postupy, které žákům umožňují profilovat se podle jejich představ o uplatnitelnosti na trhu práce a podle potřeb v daném regionu. Kromě toho budou vyhledávány další příklady dobré praxe, které lze uplatnit při zkvalitňování školních vzdělávacích programů.

Všechny postupy a metody budou popsány jako příklady dobré praxe (PDP) podle předem dané struktury (tato struktura již existuje a osvědčila se již v minulosti jak u systémového projektu Pilot Z, tak u systémového projektu Pilot G, realizovaných předkladatelem). Zaznamenané PDP se stanou součástí příručky s příklady dobré praxe. Příklady dobré praxe budou zveřejněny pro potřeby všech škol, které budou vyučovat podle svých ŠVP, na internetovém Metodickém portálu pro podporu RVP (projekt Metodika II.), a současně distribuovány na jednotlivá gymnázia v tištěné podobě jako příručka příkladů dobré praxe. Příručka bude doplněna multimediálním DVD, které bude ilustrovat vybrané PDP. Tato forma se osvědčila u předchozích systémových projektů Pilot Z a Pilot G.

(12 mil. Kč)

2.2 Zprostředkování příkladů dobré praxe ze zahraničí a metodologická podpora zavádění inovativní pedagogiky

V rámci projektu budou vyhledávány příklady dobré praxe v zahraničí zaměřené na moderní prvky realizaci kurikula, se kterými nemají dosud gymnázia v ČR velké zkušenosti (např. začleňování průřezových témat, projektové vyučování, integrace vyučovacích předmětů, týmové učení apod.) Bude navázána spolupráce se zahraničními partnery, kteří tyto prvky již realizují. S jejich pomocí (konzultace, metodické rady) budou tyto prvky ověřovány na vybraných školách. Cílem této aktivity je ověřit, zda je možné některé prvky realizovat i v českých podmínkách, zjistit, jaké zkušenosti s nimi školy, které je budou ověřovat, udělají a případně úspěšné prvky upravit tak, aby v byly v českém prostředí využitelné. Podle povahy ověřovaných prvků bude součástí aktivity také překlad inspirativních materiálů ze zahraničí, překlad učebních textů nebo jejich úprava do českých podmínek. Všechny získané materiály a popisy příkladů dobré praxe budou učitelům k dispozici v podobě příručky PDP a na internetu.

(11 mil. Kč)

2.3 Metodická podpora pro koordinátory

Ze zkušeností pilotních škol zapojených do systémového projektu Pilot G i škol nepilotních vyplývá potřeba poskytovat koordinátorům, kteří na školách řídí tvorbu a realizaci ŠVP, speciální metodickou podporu. Gymnázia zároveň očekávají, že takovou metodickou pomoc jim poskytne stát, který garantuje systémovost a plošnost podpory. Tato metodická podpora by měla být poskytována lidmi, kteří tvorbou a následným ověřováním ŠVP již prošli a mohou tak využít všech zkušeností a předejít možným chybám, které by ostatní školy opakovaly.

Plošnou metodickou podporu budou zajišťovat pilotní školy, které jsou v každém kraji a jimž je poskytováno metodické vedení kurikulárním ústavem.

Pilotní školy budou ostatním gymnáziím nabízet:

- a. osobní konzultace při tvorbě a realizaci ŠVP ředitelům a koordinátorům ŠVP;
- b. pravidelná setkání koordinátorů pro vzájemné sdílení zkušeností
- c. e-mailové a telefonické konzultace při tvorbě a realizaci ŠVP;
- d. metodická pomoc bude doplněna internetovou podporou, kterou bude poskytovat již existující web www.pilotg-gp.cz (vytvořený v rámci projektu Pilot G). Na tomto webu funguje internetová komunita pro koordinátory.

(16 mil. Kč)

2.4 Výchování garantů a lektorů k tvorbě ŠVP pro jednotlivé obory (podle RVP a na základě zkušeností pilotních škol) – průběžné vzdělávání garantů, aktualizace souboru dovedností a kompetencí

Ve spolupráci s pilotními školami bude připraven lektorský tým učitelů a další odborníci, kteří budou schopni pro vzdělávací instituce, které budou zapojeny do projektu PODPORA, zajišťovat (lektorovat) DVPP v souvislosti s tvorbou a následným zaváděním ŠVP do praxe škol. Tím bude zajištěno, že informace budou předávány od lidí, kteří již mají s tvorbou ŠVP vlastní zkušenosti a současně už mají i částečnou zpětnou vazbu z jeho ověřování v praxi.

(7 mil. Kč)

Zahájení: 2008

Ukončení: 2012

Náklady: 46 mil. Kč

3. Organizace a řízení projektu

- průběžné řízení probíhajících aktivit projektu
- marketing projektu, distribuce výstupů
- PR projektu, šíření informací o projektu a jeho výsledcích
- vedení stanovené agendy projektu
- finanční řízení projektu

Zahájení: 2008

Ukončení: 2012

Náklady: 11 mil. Kč (z toho asi 2,5 mil. tvoří náklady na pronájem a služby s ním spojené, osobní náklady celého realizačního týmu jsou započítány zde, nejsou rozpočítány k jednotlivým aktivitám)

11. Garant projektu

Odbor 23 MŠMT

12. Celková doba realizace projektu

05/08 – 10/12

13. Předpokládaný termín zahájení realizace projektu

květen 2008

Přidaná hodnota projektu Kurikulum G – základní schéma

Požadavky státu na novou kvalitu vzdělávání a autonomii škol

